

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน กระแสการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก อันเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์นั้น เป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้าน เศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรมและเทคโนโลยี การจัดการศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ ทันการ และมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองต่อความต้องการใน การพัฒนากำลังคนให้มีความรู้ ความสามารถ มหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษา เป็นสถาบัน ทางการศึกษาในระดับสูง ที่สังคมคาดหวังให้เป็นแหล่งผลิตและพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ พร้อมในการพัฒนาประเทศ ตามภาระหน้าที่หลัก 4 ประการ คือ การสอน การวิจัย การทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม และการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม (สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา, 2541)

มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เป็นสถาบันอุดมศึกษาอีกแห่งหนึ่ง ที่ได้รับการยอมรับจากสังคม และชุมชนให้เป็นแหล่งผลิตและพัฒนาทรัพยากรบุคคล ให้มีความรู้ ความสามารถ โดยปัจจุบันได้ จัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาการต่าง ๆ โดย 5 คณะวิชา ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาการ จัดการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะเทคโนโลยีการเกษตร และคณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ ทั้งระดับ อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท และระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ในภาคปกติ และภาคสมทบ เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนที่ต้องการศึกษาทั้งในระบบ และนอกระบบเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรภายในชุมชนในด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และเพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่ว่า “มหาวิทยาลัย ราชภัฏภูเก็ต เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น บนพื้นฐานแห่งความรับผิดชอบต่อสังคม” องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตาม เป้าหมาย คือ อาจารย์ ซึ่งถือว่าเป็นกลไกที่สำคัญขององค์กรในการสร้างองค์ความรู้โดยผลิตผลงาน ทางวิชาการและงานวิจัย แสวงหาความรู้ที่มีคุณค่าต่อสังคมและถ่ายทอดความรู้ตลอดจนนำความรู้ นั้นไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์สอดคล้องกับความต้องการของสังคม การผลิตผลงานวิชาการ และงานวิจัย จึงเป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา (ภาวินี มูลทวี, 2542 : 2)

การเขียนผลงานทางวิชาการและงานวิจัยนั้น อาจารย์จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาทางวิชาการในเรื่องที่จะเขียนเป็นอย่างดี มีทรัพยากรสารสนเทศหรือข้อมูลข่าวสารที่เพียงพอ โดยปัจจัยที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัยของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง คือ แหล่งสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดที่รวบรวมสรรพวิชาต่าง ๆ สำหรับศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน รวมทั้งการผลิตเอกสารและผลงานทางวิชาการ ซึ่งเป็นที่ตระหนักว่าในการผลิตผลงานทางวิชาการนั้น หากผู้ผลิตขาดการค้นคว้า หรือการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ ขาดแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่ทันสมัย ก็อาจจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผลงานทางวิชาการและงานวิจัยได้ (การใช้ผลงานวิจัยเพื่อเลื่อนตำแหน่งสำหรับอาจารย์บรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศ, 2535 ; สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์, 2540 : 1-2 ; สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2538 :12)

สำนักวิทยบริการ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ที่จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2515 เป็นต้นมา ยังไม่มีผู้ใดศึกษาวิจัย เรื่องการบริการทรัพยากรสารสนเทศของสำนักวิทยบริการว่า มีความพร้อม และสามารถดำเนินการได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักการบริการที่ว่าจะเป็นแหล่งรวบรวมและบริการข่าวสารข้อมูลในการค้นคว้าหาความรู้ พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้ข้อมูลจากสื่อทุกประเภท เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การศึกษาค้นคว้าวิจัยสำหรับอาจารย์และบุคลากร และรวมถึงบริการทางวิชาการในสาขาที่เปิดสอนภายในมหาวิทยาลัยหรือไม่ ทั้งนี้ การบริการทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าวิจัยสำหรับคณาจารย์ภายในมหาวิทยาลัยนั้น สำนักวิทยบริการมีหน้าที่จะต้องให้บริการทรัพยากรสารสนเทศที่ทันสมัยและตรงต่อความต้องการใช้เพื่อการพัฒนาผลงานวิชาการและงานวิจัย ด้วยเหตุผลนี้ผลการศึกษาก็เกี่ยวกับการใช้และปัญหาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อให้บริการที่เหมาะสมตรงกับความต้องการของคณาจารย์ในฐานะเป็นผู้สรรค์สร้างผลงานทางวิชาการและงานวิจัยได้ ทั้งนี้ ประภาวดี สืบสนธิ์ (2533 : 295) ได้นำเสนอว่า การศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ทราบถึงรูปแบบและลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศ ตลอดจนแหล่งของทรัพยากรสารสนเทศ รวมถึงปัญหาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของอาจารย์ ซึ่งจะทำให้ทราบและทำนายความต้องการในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในอนาคตของอาจารย์ได้ นอกจากนี้ทรัพยากรสารสนเทศจะเป็นปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จในการผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัยของอาจารย์แล้ว ยังมีปัจจัยส่วนบุคคลของอาจารย์อีกด้วยที่อาจจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัย เช่น การมีภาระงานด้านการสอนมาก ขาดความรู้และวิธีการในการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการและงานวิจัย การศึกษาทั้งสองปัจจัยดังกล่าวจะช่วยให้ได้คำตอบที่ครบถ้วนยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานในสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เล็งเห็นประโยชน์จากการศึกษาในเรื่องดังกล่าว ผลของการศึกษาจะใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งทรัพยากรสารสนเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ให้สามารถตอบสนองต่อการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนางานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการของคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่อง การใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่องานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มีดังนี้

1. ศึกษาการใช้และปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ เพื่องานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตในด้าน รูปแบบ ลักษณะ และแหล่งของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้
2. เปรียบเทียบการใช้และปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่องานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตในด้าน รูปแบบ ลักษณะ และแหล่งของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้

สมมติฐานในการวิจัย

คณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตที่มีระดับการศึกษา สาขาวิชาที่สอน ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน จะมีการใช้และปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่องานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการที่แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงสภาพการใช้ทรัพยากรสารสนเทศและสภาพปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของคณาจารย์ ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณาจารย์ที่มีต่อการใช้และปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
2. ผลการศึกษาวิจัยสามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำนโยบายเพื่อการดำเนินการจัดหาและการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่จะศึกษา คือ คณาจารย์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ในปี การศึกษา 2549 จำนวนรวมทั้งสิ้น 159 คน ทั้งนี้ไม่รวมถึง อาจารย์พิเศษ ผู้ที่อยู่ในระหว่างการ ลาศึกษาต่อ ลาคลอดบุตร ลาป่วยและลาเพื่อการประกอบพิธีทางศาสนาของทุกศาสนา ลาฝึกอบรม และดูงานที่มีระยะเวลาเกิน 6 เดือน และผู้ที่ลาไปเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการใช้และปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ในด้านรูปแบบ ลักษณะ และแหล่งของทรัพยากรสารสนเทศที่คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตใช้เพื่องานวิจัย และงานเขียนทางวิชาการ จากสำนักวิทยบริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต และแหล่งของ ทรัพยากรสารสนเทศอื่น ๆ ยกเว้นด้านสภาพการใช้บริการแหล่งของทรัพยากรสารสนเทศ จากตารางที่ 3 – 9 ในหน้าที่ 49 -53 ที่ศึกษาเฉพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตเท่านั้น

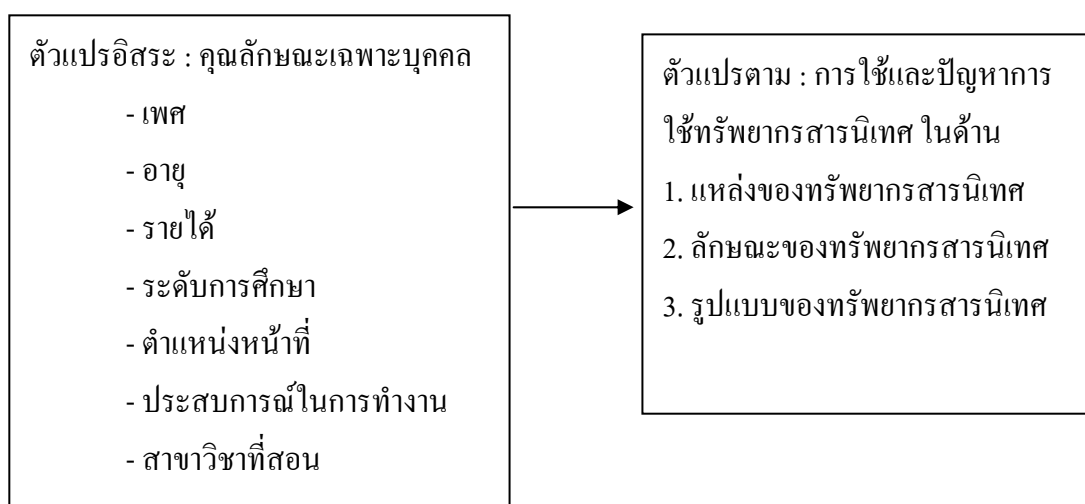
กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษา การใช้และปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อการวิจัยและงานเขียนทางวิชาการของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ผู้วิจัยได้พิจารณา คัดเลือกตัวแปร โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมแสวงหาทรัพยากรสารสนเทศของ บุคคลจากงานวิจัยของ Wilson (1981, 1999) ที่ศึกษาพบว่า ปัจจัยคุณลักษณะเฉพาะบุคคลอัน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน มีส่วนทำให้เกิดความแตกต่าง ในการใช้และปัญหาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของบุคคล นอกจากนี้ผู้วิจัยยังอาศัยแนวคิดจาก งานวิจัยของ Chen (1982) และ Needham (1981 อ้างถึงใน สิริธิดา สิทธิบุญ, 2541 : 13) ที่เน้นให้ เห็นว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้และการแสวงหาทรัพยากรสารสนเทศของบุคคลต้องมีความ สอดคล้องกันกับ ลักษณะทางอาชีพ ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงานในอาชีพของ ตน และจากการศึกษางานวิจัยของ นันทิยา จรุงแสง (2544) ยังพบว่า สาขาวิชาที่สอน เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนทำให้ผู้ใช้เกิดความต้องการใช้และปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศได้ (ชัชวาล วงศ์ประเสริฐ, 2537 ; รัชญรัตน์ ธิชัย, 2543 ; ประภาวดี สืบสนธิ์, 2532 : 22 ;

จิรวรรณ ภักดีบุตร, 2536 : 170-179 ; อมรรัตน ดวงสุวรรณ, 2540 : 58 ; Auster, 1982 : 173-182)

เมื่อประมวลแนวคิดจากงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของบุคคล สามารถสรุปได้ว่าปัจจัยในการใช้และปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่ของบุคคลจะแตกต่างกันตามคุณลักษณะเฉพาะบุคคล อันได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน สาขาวิชาที่สอน และนำมาใช้เป็นตัวกำหนดกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีและเชิงองค์ความรู้ ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีและเชิงองค์ความรู้

จากการศึกษากรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี แนวคิดเชิงองค์ความรู้และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยได้คัดเลือกและพิจารณากำหนดตัวแปรอิสระคุณลักษณะเฉพาะบุคคลประเภทอาจารย์ ที่สำคัญค่าความเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้และปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต อันได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ และสาขาวิชาที่สอน ด้วยเหตุผล คือ

1) ตำแหน่งหน้าที่ ผู้วิจัยได้เลือกตัวแปรดังกล่าวเนื่องจาก คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มีความแตกต่างกันตามระดับตำแหน่งหน้าที่ ที่รับผิดชอบภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เช่น อาจารย์ทำหน้าที่สอน และอาจารย์ทำหน้าที่สอนและบริหาร ทั้งนี้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ระดับตำแหน่งหน้าที่ของบุคคลเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการใช้และปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของบุคคล (นันทิยา จรุงแสง, 2544 ; ประภาวดี สืบสนธิ์, 2532 : 22 ; ดวงจันทร์ พัยพันธ์, 2539 ; Needham , 1981 อ้างถึงใน ศรีัญดา สิทธิบุญ, 2541 : 13 ; อมรรัตน ดวงสุวรรณ, 2540 ; Wilson, 1999)

2) สาขาวิชาที่สอน เนื่องจากประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ จากสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ซึ่งมีความแตกต่างกันในเรื่องรายวิชาที่สอน ย่อมมีความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในสาขาวิชาเฉพาะของตน (ดวงใจ ติรประเสริฐสิน, 2545 ; นันทิยา จรุงแสง, 2544 ; ประภาวดี สืบสนธิ์, 2532 : 24-40 ; จีรวรรณ กักคิบุตร, 2535 : 176-179)

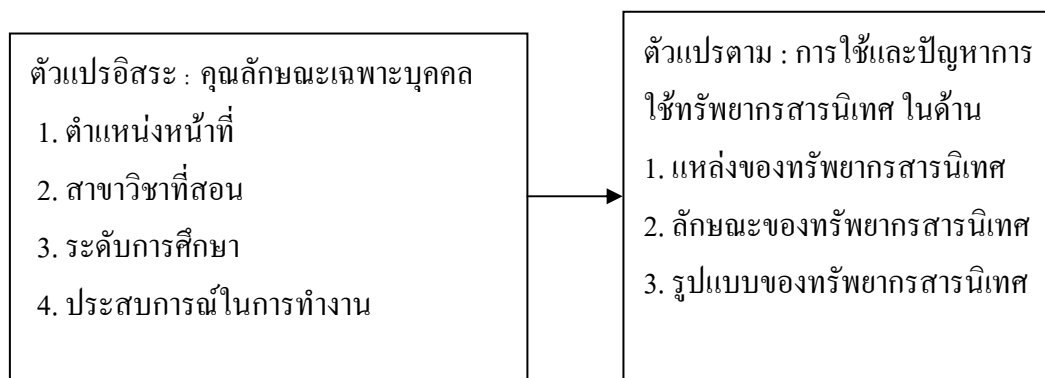
3) ระดับการศึกษา ผู้วิจัยได้เลือกตัวแปร ระดับการศึกษา เนื่องจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีผลทำให้การใช้ทรัพยากรสารสนเทศของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน โดยเฉพาะในกลุ่มอาจารย์ซึ่งมีระดับการศึกษาเป็นสถานะของบุคคลในองค์กรจะมีระดับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่แตกต่างไปตามระดับการศึกษาหรือพื้นฐานในสาขาวิชานั้น โดยอาจจะส่งผลให้ผู้ใช้ต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในระดับลึกซึ้ง เจาะลึกเฉพาะสาขา หรือต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศภาษาต่างประเทศ (จีรวรรณ กักคิบุตร, 2536 : 170-179 ; ธัญญรัตน์ ธิชัย, 2543 : 56 ; Auster, 1982 : 173-182 ; Wilson, 1999)

4) ประสบการณ์ในการทำงาน ผู้วิจัยได้เลือกตัวแปร ประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งเป็นปัจจัยคุณลักษณะเฉพาะบุคคล มาใช้เนื่องจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่พบว่า ประสบการณ์ในการทำงานภายหลังจากจบการศึกษาในระดับต่างๆ ของบุคคลนั้นมีส่วนที่ทำให้การใช้ทรัพยากรสารสนเทศมีความแตกต่างกัน ผู้มีประสบการณ์ในการทำงานมาก อาจจะมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในระดับที่มากเพื่อการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของบุคคล โดยเฉพาะอาจารย์แต่ละคนที่มีความสนใจและประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะมีแนวความคิด วิธีการใช้ที่ไม่เหมือนกัน แต่ผลการวิจัยส่วนหนึ่งพบว่า ประสบการณ์ทำงานไม่มีผลต่อการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ (ดวงจันทร์ พัยพันธ์, 2539 ; Needham , 1981 อ้างถึงใน ศรีัญดา สิทธิบุญ, 2541 : 13)

สำหรับตัวแปรตามนั้น ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาจากกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเช่นเดียวกัน คือ แหล่งของทรัพยากรสารสนเทศ ลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศ รูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้

ด้วยเหตุผลการเลือกตัวแปรดังกล่าวข้างต้น เพื่อนำมาศึกษาในเรื่องการใช้และปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่องานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต นั้น ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

สำหรับตัวแปรที่ไม่ได้นำมาศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีเหตุผล ดังต่อไปนี้

- 1) อายุ อาจารย์ส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตส่วนใหญ่อยู่ในวัยเดียวกัน จึงไม่ส่งผลต่อความแตกต่างทางด้านการใช้และปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ
- 2) เพศ เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวไม่มีความจำเป็นที่จะใช้เป็นตัววัดในการศึกษาในครั้งนี้ ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าปัจจัยทางตัวแปร เพศ ไม่ส่งผลต่อความแตกต่างในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการวิจัยและเพื่องานเขียนทางวิชาการ (นันทิยา จรูญแสง, 2544 : 65)
- 3) รายได้ เนื่องจากตัวแปรส่วนใหญ่เป็นอาจารย์และเป็นผู้ที่มีรายได้แน่นอนไม่มีความแตกต่างกันของรายได้ ทำให้ไม่ชี้ชัดถึงการใช้และปัญหาการใช้ได้

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คุณลักษณะเฉพาะบุคคล ประกอบด้วย ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่สอน ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงานของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ดังต่อไปนี้

1.1 ระดับการศึกษา จำแนกเป็น

1.1.1 ปริญญาตรี

1.1.2 ปริญญาโท

1.1.3 ปริญญาเอก

1.2 สาขาวิชาที่สอน จำแนกเป็น

1.2.1 สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

1.2.2 สาขาวิชาครุศาสตร์

1.2.3 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.3 ตำแหน่งหน้าที่ จำแนกเป็น

1.3.1 อาจารย์ทำหน้าที่สอน

1.3.2 อาจารย์ทำหน้าที่สอนและบริหาร

1.4 ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น

1.4.1 ประสบการณ์ 1 - 2 ปี หรือมากกว่า 2 ปี หลังจากจบการศึกษาระดับปริญญาเอก

1.4.2 ประสบการณ์ 1 - 5 ปี หรือมากกว่า 5 ปี หลังจากจบการศึกษาระดับปริญญาโท

1.4.3 ประสบการณ์ 1 - 9 ปี หรือมากกว่า 9 ปี หลังจากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 การใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่องานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการ ด้านรูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศ ลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศ และแหล่งของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้

2.2 ปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่องานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการ ด้านรูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศ ลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศ และแหล่งของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ทรัพยากรสารสนเทศ** หมายถึง ทรัพยากรสารสนเทศประเภทวัสดุตีพิมพ์ และทรัพยากรสารสนเทศประเภทวัสดุไม่ตีพิมพ์ ตลอดจนทรัพยากรสารสนเทศสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่น แหล่งทรัพยากรบุคคล แหล่งทรัพยากรสารสนเทศสถาบัน และแหล่งทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ที่คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตใช้ในการค้นคว้าหาความรู้เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลในด้านการเขียนงานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการ
2. **ตำแหน่งหน้าที่** หมายถึง ตำแหน่งหน้าที่ตามภารกิจรับผิดชอบของอาจารย์ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ได้แก่ อาจารย์ทำหน้าที่สอน และ อาจารย์ทำหน้าที่สอนและบริหาร
3. **อาจารย์ทำหน้าที่สอน** หมายถึง อาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนนักศึกษาเพียงอย่างเดียวภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ตำแหน่ง อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และ ศาสตราจารย์
4. **อาจารย์ทำหน้าที่สอนและบริหาร** หมายถึง อาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนนักศึกษาพร้อมกับทำหน้าที่บริหารหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ตำแหน่ง อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ และหัวหน้าภาควิชา
5. **ประสบการณ์ในการทำงาน** หมายถึง ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตภายหลังจากจบการศึกษาจนถึงปัจจุบัน จนสามารถพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ ตามความในข้อที่ 24 และข้อ 26 แห่งกฎทบวงฉบับที่ 2 (พ.ศ.2519) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ.2507 (การขอตำแหน่งทางวิชาการ หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณากำหนดตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์, 2548) โดยจำแนกเป็น หลังจากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก
6. **งานเขียนทางวิชาการ** หมายถึง ผลงานทางวิชาการที่อาจารย์ผลิตขึ้นมาเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน หรือบริการความรู้แก่ชุมชนและบุคคลทั่วไป เช่น หนังสือ ตำรา เอกสารหรือบทความทางวิชาการ เอกสารประกอบการสอน
7. **งานวิจัย** หมายถึง ผลงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบ มีจุดมุ่งหมายอย่างแน่นอนของคณาจารย์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือหลักการที่นำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการ มีลักษณะตามรูปแบบของการวิจัย เช่น การตั้งสมมุติฐาน หรือเป้าหมาย ปัญหาที่ชัดเจนสมเหตุสมผล โดยมีวัตถุประสงค์ชัดเจนแน่นอน รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ ตีความและสรุปผลการวิจัยที่สามารถให้คำตอบบรรลุมวลประสงคที่วางไว้

8. การใช้ทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง การนำทรัพยากรสารสนเทศ ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ที่ได้รับหรือจากการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งที่เป็น รูปแบบ ลักษณะ และแหล่งของทรัพยากรสารสนเทศมาใช้งานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ที่มีระดับความแตกต่างไปตามคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ที่เป็นนามธรรมโดยที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง ดังนั้นในการวัดระดับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่องานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ผู้วิจัยจึงได้กำหนดตัวชี้วัดเพื่อเชื่อมโยงไปสู่ตัวชี้วัดที่สามารถวัดได้ คือในด้าน รูปแบบ ลักษณะ และแหล่งของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ โดยการวัดทั้ง 4 ประเด็นนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวัดทำนองเดียวกัน คือมี 5 ระดับ และกำหนดน้ำหนักคะแนนแต่ละระดับ ดังนี้

มากที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนน	5
มาก	ให้น้ำหนักคะแนน	4
ปานกลาง	ให้น้ำหนักคะแนน	3
น้อย	ให้น้ำหนักคะแนน	2
น้อยที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนน	1

ในการอภิปรายผลคะแนนจากการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่องานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยนำคะแนนที่ได้มาคิดเป็นค่าเฉลี่ย แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปรผลและใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบความแตกต่างด้านการใช้และปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่องานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 100)

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	4.51 - 5.00	หมายความว่า	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	3.51 - 4.50	หมายความว่า	มาก
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	2.51 - 3.50	หมายความว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	1.51 - 2.50	หมายความว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง	1.00 - 1.50	หมายความว่า	น้อยที่สุด

9. ปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ เพื่องานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ด้าน รูปแบบ ลักษณะ และแหล่งของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้

การวัดปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่องานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการของ คณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ในแต่ละข้อนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดระดับปัญหาการให้น้ำหนัก คะแนนออกเป็น 5 ระดับ และนำคะแนนที่ได้มาคิดเป็นค่าเฉลี่ย แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลผล เช่นเดียวกับการวัดการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

10. ภาพรวมการใช้และปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่องานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต หมายถึง ผลรวมของค่าเฉลี่ยการใช้และปัญหาการใช้ ทรัพยากรสารสนเทศในด้านรูปแบบ ลักษณะ และแหล่งของทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้เพื่องานวิจัย และงานเขียนทางวิชาการของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยให้ค่าทุกค่ามีน้ำหนักคะแนนที่เท่ากัน แล้วนำมาหารด้วยจำนวนข้อของการใช้และปัญหาการใช้รูปแบบ ลักษณะ และแหล่งของ ทรัพยากรสารสนเทศนั้น ๆ

11. รูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง รูปลักษณะที่ใช้บันทึกทรัพยากรสารสนเทศพร้อมทั้ง เนื้อหาสาระของทรัพยากรสารสนเทศ ที่มีการพิมพ์ลงบนกระดาษและหรือวัสดุอื่นใด ทั้งที่อยู่ใน รูปเล่ม และในรูปสื่อดิจิทัล หรือรูปแบบอื่นๆ ที่สามารถรับรู้ได้จากการอ่านหรือการใช้ประสาทสัมผัสทางการฟังและการมองเห็น โดยผ่านอุปกรณ์หรือเครื่องมือเฉพาะของวัสดุชนิดนั้นในการ ถ่ายทอด จำนวนได้ 3 รูปแบบ คือ

11.1 ทรัพยากรตีพิมพ์ (Printed material) เช่น หนังสือทั่วไป หนังสืออ้างอิง วารสาร จุลสาร เป็นต้น

11.2 ทรัพยากรไม่ตีพิมพ์ (Non - printed material) เช่น วิดิทัศน์ เทปบันทึกเสียง เป็นต้น

11.3 ทรัพยากรสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ (Computer database) เช่น ฐานข้อมูลออนไลน์ที่ทางสำนักงานบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้เปิดบริการแก่มหาวิทยาลัย จำนวน 6 ฐาน ได้แก่ ฐานข้อมูล H.W.Wilson ฐานข้อมูล IEEE/IEE Electronic Library ฐานข้อมูล ProQuest Dissertation & Theses ฐานข้อมูล ACM Digital Library ฐานข้อมูล Lexis and Nexis ฐานข้อมูล Web of Science และ ฐานข้อมูลที่ทางห้องสมุดของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตสร้างขึ้น เช่น ฐานข้อมูลท้องถิ่นเกี่ยวกับ 14 จังหวัดภาคใต้โดยเน้นหนักที่ จังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ และตรัง เป็นต้น

12. แหล่งของทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง แหล่งความรู้ต่างๆที่อาจารย์ใช้ในการค้นคว้าและแสวงหาทรัพยากรสารสนเทศ จำแนกเป็น 3 แหล่ง คือ

12.1 แหล่งทรัพยากรสารสนเทศบุคคล หมายถึง แหล่งความรู้จากตัวบุคคล เช่น เพื่อนร่วมงาน บรรณารักษ์ เป็นต้น

12.2 แหล่งทรัพยากรสารสนเทศสถาบัน หมายถึง แหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่ได้จากสถาบันที่รวบรวมสารสนเทศและเผยแพร่สารสนเทศ เช่น ห้องสมุด ศูนย์เอกสาร เป็นต้น

12.3 แหล่งทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง แหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่แพร่กระจายข่าวสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และเว็บไซต์หน่วยงานราชการและองค์กรต่าง ๆ เป็นต้น

13. ลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง ข้อกำหนดในด้านภาษาที่ใช้นำเสนอเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตลอดจนความทันสมัยของเนื้อหา ทรัพยากรสารสนเทศที่คณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตใช้เพื่องานวิจัยและงานเขียนทางวิชาการ โดยมีช่วงอายุ ดังนี้

13.1 ทรัพยากรสารสนเทศฉบับปัจจุบัน

13.2 ทรัพยากรสารสนเทศที่มีอายุ 1- 6 เดือน

13.3 ทรัพยากรสารสนเทศที่มีอายุ 6-12 เดือน

13.4 ทรัพยากรสารสนเทศที่มีอายุ 1-5 ปี

13.5 ทรัพยากรสารสนเทศที่มีอายุ 6-10 ปี

14. สาขาวิชาที่สอน หมายถึง สาขาวิชาที่มีการเรียนการสอน ตามหลักสูตรภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำแนกเป็น

14.1 สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

14.2 สาขาวิชาครุศาสตร์

14.3 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี